

# FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

**Előfizetési ár:**  
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:  
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K  
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.  
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.  
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.  
Kéziratokat nem adunk vissza.

## Fogarasmegye ipara, kereskedelme és közgazdasága.

— Bevezető közlemény. —

A brassói kereskedelmi és iparkamara 1909. évi jelentése fekszik előttünk, alaposan elénk tárva a kerületébe tartozó négy vármegye ipari, kereskedelmi és közgazdasági életét, eredményét. Élénk figyelemmel és meglelégedéssel lapoztuk, tanulmányoztuk át a füzetet, amely felöleli a kamara munkásságát, a vármegyék haladását és a termény eredményt mind a négy vármegyében.

Bizonyos, hogy az előbbi kormány alatt beállott hosszas, törvényellenes állapot a legkárosabb befolyást gyakorolta közéletünkre. Így például az ipar és kereskedelem is súlyos károkat szenvedett addig, amíg az új kormány, a munka jegyében győző, ismét meg nem indította a gépezetet, hogy zajtalanul és zavartalan haladással szolgálja továbbra is hazánkat. Így állt elő azután az áldatlan, munkátlan helyzetből, hogy Romániával kötött szerződésünk nem kapott jóváhagyást a múlt évben, s hogy a többi balkán államokhoz való kereskedelmi viszonyunk rendezetlensége a kiviteli kereskedéssel foglalkozók óriási hátrányára, szintén elkésett a múlt évről. Az új adótörvények kedvezőtlen voltát bölcs hozzáértéssel felismerte a kamara s érvényre jutásuk meggátolására mindent elkövetett. Megnyugvással vehetik tudomásul az érdekeltek, hogy a helytelenül hozott adótörvényt felfüggesztették és így helyesbíteni fogják bizonyára.

Az elmúlt évben kamaránkat érdeklő kormány intézkedések a következők voltak: A kivándorlási törvény, amely az üdvös megszorítások egész sorát tartalmazza. Az áll. kőszénbányászat fejlesztésére vonatkozó törvény. A nagy-szeben—szentágotai helyi érdekű vasut engedélyezésére és ennek a segesvár—szentágotai vonallal való összeköttetésére vonatkozó törvény.

Nagyobb szabású, új iparvállalat is alakult a kerületben, mégpedig hét.

A kamara munkásságára vonatkozólag észlelhetjük, hogy az ipartörvénytervezettel behatóan foglalkozott és rész-

letes jelentést szerkesztett erre nézve. Résztvett az országos ankéteken, a közutak és vámokról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag véleményt adott, továbbá a találmányszabadalmakról, az ipari mintákról, a minta és védjegylajstromozásról behatóan értekezett. Az új mérték-hitelesítési ügy életbeléptetése alkalmával a panaszokat és kívánságokat illetékes helyre juttatta. De állást foglalt a kamara a vasuti díjszabások reformjának különböző kérdéseiben is, véleményt mondott a vidéki kiállítások szabályozásáról, javaslatba hozta a mezőgazdasági tudósítások reformját, követelte a borhamisítási törvények reformját, javasolta a magyar papiripar védelmét, indítványozta a sulyrendszer kiterjesztését a tüzfának nagybani kereskedésére.

A kamara területén új kereskedelmi és iparüzemeket jelentettek be 1291-et, lejelentettek 632. Az adófizetés az egész kerületre kiszámítva, egyenes adóban 2.292.896 kor., míg a fogyasztási és italadók 9.289.661 koronára emelkedtek.

Megbízható információ szerint az 1909. évi termés a legutóbbi évek leggyengébb termései közé tartozott. Ennek a körülménynek tudható be, hogy az üzlet nem fejlődhetett ki. Mert míg egyrészt a mezőgazdák az eladástól tartózkodtak, hogy magasabb árakat érjenek el, addig a fogyasztók a malmok és kereskedők a külföldről hozottak nagymennyiségű búzát, hogy ezáltal az emelkedő irányzatnak gátat vessenek.

Buzát behoztak a mi vidékünkre igen nagy mennyiségben Romániából, az árak 100 kilogrammonként 27—29 koronáig emelkedtek. Rozsban jó termés volt, 100 kilogrammonként 16—18 koronáig emelkedett az ára. Árpában minőségére igen jó volt a termés, de mennyiségére csekély 14 K, 15.40-ig terjedt az ára. A zab dus termést adott. Ára 12 K 50-től 13.40-ig ment. Kukoricában nagyon gyenge volt a termés, pedig az itt nálunk főszezonig fedez. Ezt a tápszert a Bánátról szereztük be, 14—15 koronáig terjedő árakon.

A vetőmagok közül különösen a lóhere mag kelt 140 kor. horribilis áron. Ebből nagy kivételünk is volt, sajnos, hogy nem aranka mentes a vetőmagunk

és ez sokat levon az értékéből. A lencse nagyon jól fizetett 1909-ben, ellenben bab olyan kevés termelt, hogy 26 kor. val fizették a legrosszabb minőséget is. Szénatermés gyenge volt, úgy hogy mindjárt a betakarítás után 8 kor. volt métermázsája. Az enyhe tél alatt azonban az állatok folyton legelhettek és így sok széna megmaradt.

A fentiekből kitűnik, hogy a gabona és terménykereskedésnek a legutóbbi esztendő alatt szomorú üzleti időszakban volt része és így van ez még ma is. Egyik főoka ennek az, hogy a vasuti fuvardíjakat felemelték, mert ez a 20 százalékos felemelés minden mozdatot lehetetlenné tesz, ennek következtében árunkkal csak közel fekvő piacokra juthatunk.

Az 1909. évi termés eredményének a táblázatát a következőkben ismertettük: Őszi buza termelt Fogarasmegyeében 12.985 katasztrális holdon 96.335 m. mázsa, tehát átlag holdanként 7.42 m. mázsa. Tavasz buza 1844 kat. holdon volt vetve, összesen 13.831 m. mázsa termelt, holdanként átlag 7.50 m. mázsa. Őszi rozs volt, 11.538 hold vetve, átlag holdanként 7.73 m. mázsát adott, összesen 89.215 m. mázsát. Tavasz rozs csak 438 holdon volt, 7 m. mázsát termelt holdanként, volt tehát összesen 3206 m. mázsa. Kétszeres 143 holdon volt vetve, holdanként 6.50 m. mázsát, összesen 930 m. mázsát adott. Őszi árpa 101 holdon 818 mázsa termelt, holdanként tehát 8.10 mázsa. Tavasz árpa már sokkal több volt 2080 holdon, 17.795 mázsa, holdanként 8.56 mázsát adott. Zabot 16.701 holdon vetettek 141.231 mázsát fizetett, holdanként 8.46 mázsa jött a zsákba. Szemes tengeri 21.499 holdon 135.088 mázsa termelt, holdanként tehát 6.28 mázsa.

A komló művelési területe kitett az erdélyi országrészekben körülbelül 440 holdat. Az átlagos termés holdanként 460 kilogramm a legnagyobb terméseredmény 700 kilogramm az összes termelés 2028 mázsára tehető.

A szőlő, illetve bortermelés tekintetében Fogarasmegye nagyon hátra maradt. Mig Szegbenmegyében 21.093 hektoliter mustot szürtek, Nagyküküllőben

pedig 7.658-at, addig Fogarasmegye sílány 480 hektóval szerepel.

Annál nagyobb azonban állati kereskedelmünk, amit jelentékeny számú vásáruk is elősegít. Mert amíg Brassó-megyében csak 12, addig Fogarasban 26 évenként a vásárok száma. Ezen a 26 vásáron 27.347 szarvasmarha, 9198 ló, 16.570 juh, 3444 sertés volt felhajtva, amelyből eladásra került 17.034 szarvasmarha, 2120 ló, 9222 juh, 2134 sertés. A hizott és vágómarhának Ausztriába irányuló kivitele az előző évekhez képest csökkent. A takarmány hiány miatt a gazdák nem tudtak elegendő mértékben a marhahizlalással foglalkozni, a sertésforgalom azonban növekedett. A tejárak a múlt évben csökkentek, a néhány év alatt háromszorosra emelkedett termelési költségekkel szemben. A nyersbőr és szőrmeáru üzlet elég kedvező volt, a bőrt olcsón lehetett beszerezni, aminek részben a takarmány-hiány volt az oka, sőt sok esetben a kényszerlevágás is. Az év második felében azonban erős vevőként lépett fel Amerika, s így a felhalmozott raktárkészletet jó áron lehetett eladni.

Csodálatos dolog, hogy népünk még mindig nem ismeri fel az ésszerű háziinyultenyésztés előnyeit, amelyet már Franciaország, Belgium, Németország régen felismert. Gazdasági egyleteinkre vár a feladat, hogy ezt a néppel megismertesse és így nemcsak a tápláló hus, hanem a szőrmekezeskedés terén is új jövedelem forrásra tennének szert.

(Folytatjuk.)

Halmy Gyula.

## A nőkérdés.

Századunknak egyik legkiválóbb előjoga, hogy nőinket nemcsak szerethetjük és tisztelhetjük, amint azt a multiak legalább egyrésze is tette, hanem gondolkozhatunk is fölöttük.

Korunk legcsodásabb tüneménye, a nőnek a férfitól való elválása, önállóságának s ama szükségnek érzete, hogy a jelen működésében, nemcsak mint ennek virága és koszorúja, hanem mint cselekvő tényező résztvegyen.

A nő, a férfiak élettársainak, évszázadok óta néma és engedelmes játékszere, kezdi érteni, hogy majdnem minden, ami történik, csak félig sikerül, ha a nő közre nem működik.

Tudatára jön annak, hogy épen azzal, ami kiváló sajátja, — az élet, — a lét, és a boldogság mérlegén, hatalmas súlyt képvisel és pedig nemcsak azáltal, ami, hanem az által is, amit akar, s amit cselekszik. Az emberi működés első sorába lép, habár a maga módja szerint csendesen, de nem akarja többé a munkának csak a terhét viselni, erejét is érvényre akarja abban emelni, elég bátor arra, hogy a maga részére az eredményt követelje, s hogy azért, aminek megtevése, a nő önálló életfeladatához tartozik, a felelősség egyrésztét magára vegye.

Korántsem akar férfiu lenni, — hanem az akar lenni, amivé a férfi nem lehet, s a legkomolyabban intézi azon kérdést magához, mi az tulajdonképen, amit csak ő tehet. Szilárd alakot óhajt annak adni, ami benne él; a szerelem mellett nemcsak a férj — hanem a férfiak tiszteletét kívánja kivívni. Megakarja magát szabadditani a szaporodó évek sötét hatalmától, amely a keblén viselt rózsza leveleit egyenként letépi; saját énje által kíván érvényre jutni s a mulékony helyébe állandót helyezni; a nő — mostantól fogva — a férfi mellett a működő élet egyik osztálya legyen.

De vajon lehetséges ez? Hisz az a tér, melyet a nőnek a természetadta hivatásánál fogva betölteni kell, a ház. A nő tulajdonképeni országa a ház, melyben egyedül ő a királynő. A ház által fogjuk fel egyedül a nőt, amint igyekszik abba előbb önmaga beletanulni s bele élni. Mily egyszerű fogalom, milyen egyszerű tény, a ház! Az én házam: az én váram! mondja az egyik, míg a másik benne birtoknál egyebet nem lát, ennek tulajdonát képező tárgy; anuak csak lakhelyül szolgál; míg a legtöbb embernek: tőke elhelyezés! És mégis a házzal nyert a világtörténet új alakot; a nő gyakorlati háztartási képzettségének első alapját pedig a ház helyes felfogása képezi, csak úgy, mint a gazdasszonyi érzelmének, háztartási tehetségének, a háziszámla. Igen a háztartási tehetségének, a háziszámla. Igen a háztartási tehetség, a helyes beosztás, melyekre nem tanítjuk a nőt az iskolában, bár vannak mindenféle nőképezdeink és leányiskolánk, amelyekben egyáltalán kevésbé sem hangzanék furcsán, ha azt követelnék, hogy egy 16—18 éves leány, nem arra a kérdésre, hogy a husban és kenyérben, a répa és cukorban, mennyi az éleny, mennyi a fehérje — hanem arra a kérdésre feleletet adna: mennyit használhat fel egy család átlag ebédjére, kávé, vaj stb., ha a férj évenként 2400, vagy 4800, vagy hacsak 1600 korona jövedelemmel bír? Vagy pedig miibe kerül a világítás egy télen át, vagy mennyi ruházatot igényel a ház, mennyi tüzelőt a konyha 5 személyre? Avagy nem lenne ez a „tudományosság“ a „neveléshez“ méltó? Kevesebb értéke volna, mint Chopintól egy etüd, vagy a piros és a kék színű divatvirág közti különbség? Tanulnak tudom is én minő algebrát, tudom is én minő történetet, tudom is én melyik költőt, „Petőfi és Arany“ közti jellemkülömbönségen! Talán azt akarja valaki, hogy mindezt ne tanulják? korántsem, de hogy a lányok tulajdonképeni és legfőbb

## TÁRCA.

### A Negoj tövében.

— Felsőporumbák, 1910. augusztus hó 21-én. —

Hegyóriás légy üdvözölve!  
— Mint minden évben — összetörve  
Ugy most, te hozzád jöttem el,  
Mert itt e szép tündéri tájon,  
Magamat olyan jól találok.  
A vágy, öröm éghez emel!

Negoj! sziklád az ur oltára  
A sebzett szívet hívja, várja,  
Ott Gileadi, ir terem;  
Megyek, sietek én is hozzád,  
Hogy egészségem helyre hoznád  
Uram, teremőm, istenem.

Oh adj erőt Negoj! hatalmat,  
Sas szárnyakat, békét, nyugalmat,  
S ha ellenség harcol velem,  
Segíts, hogy legyőzhessem őket,  
A kétszínű, rossz tévelygőket  
Te hegyóriás, mindenem!

Legyek én is mint te viharba'  
Szilárd, s ha villám sujt is abba  
Nem változik, ép, — ugyan az;  
Fusson le rólam pletyka, átok  
Szálljon vissza az ti reátok.  
Legyen éltem vidám tavasz!

S mint a Negojt a csucok orma  
Fogjon körül engem is sorba

A hü hitves, s gyermek sereg,  
Hogy koszorut alkotva együtt  
A megválás órája ha üt  
A nagy utra könnyen megyek.

És hogy ha majd az álmok álma  
Rá száll örökre szempillámra  
Ne hagyjam a Negoj honát;  
Hanem pihenve lágy ölében,  
A szép nyarat mit által éltem  
Álmodjam ott tovább...! tovább...!

Halmy Gyula.

### A medve erejéről és étvágyáról.

A „Fogaras és Vidéke“ számára: Irta: Rigly János.

Sok mindenféle hallottam beszélni az itteni (Szebenm.) „havasi“ lakosoktól a medve erejéről és étvágyáról többnyire azonban hihetetlen meséknek tartottam ezeket. Végre alkalmam nyílt személyesen meggyőződni a valóságról.

Többek között egy érdekes esetet mondog el, mely a múlt év augusztus havában esett meg pagonyomban. A Clebuceti erdőrezen cirkáltam a kora reggeli órákban, egyszerre csak éktelen lármát hallottam a pásztorok között. Ajuta! Ajuta! (Segítség! Segítség!) Én azonnal futólépésben közeledtem a lárma felé, hogyha esetleg valami baleset történt, segítségükre legyek. Körülbelül egy negyed óra telhetett el, mire a helyszínére érkeztem, hol két megrémült

oláh pásztort találtam, akik kérdésemre elmondták, hogy a marhacsordájukból egy két éves üszöt egy nagy szürke medve elvitt. Megfoghatlan volt előttem, hogy egy medve, egy jól kifejlett üszöt elvigyen, pláne amint mondták, hogy úgy elvitte mint az ördög a fiát! Hiába kiabáltak reá, hiába szaladtak utána kutyáikkal, mitse használt, mert a medve egész nyugodt flegmával ragadta el zsákmányát.

A Clebuceti aljon volt egy kis marha legelő, mely nedves talaju lévén így hát igen könnyen foghattam a nyomozáshoz. No gondoltam magamban, most alkalmam lesz meggyőződni a valóságról, tapasztalatokat gyűjtök s azokat leírom a mi b. lapunk részére.

Elindulásom előtt a pásztorokat megkérdeztem, hogy történt az eset? És elmondták, hogy épen a tűz mellett ültek, midőn az egyik kutyájuk elugatta magát és a legelésző csorda széle felé rohant mérges csaholással, majd utána a másik két eb is; a pásztorok is baltára kaptak, azonban a medve egy pillanat alatt a legelésző marhák közül az üszöt egy csapással leütötte, felkapta és elrohant vele... A nyomot felvettem és körülbelül 4—5000 lépésig követtem, addig jól ment minden, de ott a medvének nyomát vesztettem. Előttem a Clebuceti havasnak meredek sziklái voltak, itt a medve nagy terhével fel nem mehetett. Talán nyomot vesztettem, vagy tévesztettem — gon-

feladata ebben állana, hogy ez már mindent magában foglalna, hogy a mit feleslegesnek tartassék az a tudomány, az az ismeret, ami nélkül a nővé lett leány nem éhet meg, ez az ami ellen küzdünk!

Legyen a nő csak asszony, mert sajnos a huszadik század nője inkább férfi, mint asszony! És itt ütközik össze, a nők térfoglalása, a férfakkal szemben.

A férfi a mindennapi pályákon, — a kenyérért küzd; a nő ha csak a természetadta hivatását el nem hanyagolja, ezen a pályán nehezen boldogulhat. Hisz a természeti törvények szerint is, e két lény egymásra van utalva s a létért való küzdelemben nem szabad, hogy a nő a férfi ellen állást foglaljon.

A nőkérdés a feministák által hirdett eszmék szerint, nemcsak az erkölcs terén okozna óriási károkat, hanem nemzetgazdasági szempontból is megmérhetetlen csapás volna mert a férfi és a nő között létező szoros kapcsolatot és benső köteléket akarja eltépni.

Riporter.

### Régi terveink.

Fogaras 1910. szept. 10.

Fogaras évek óta babérajain nyugszik! Azokon a babérokon, melyekkel megszerezte azokat az alkotásokat, amelyek nyolc év óta virágoznak a tettek mezején.

Legutolsó sikertelen föllépése a *pénzügyigazgatóság* volt, melyet Wekerle Sándor futt le Fogaras alkotásai közül.

S Fogaras ebben a szerencsétlen csatában annyira elkeseredett, hogy újabb lépésre — ha még szomorú kudarcokkal is végződnek az — nem igen kapható.

Pedig, ha valamikor, úgy most

kellene újból mozognunk a *pénzügyigazgatóság*, *kir. törvényszék*, *katonaság* s *valami féle gyár* idehozása ügyében!

Voltak városok melyek velünk együtt harcoltak egy és más terv keresztül vitele érdekében akkor *sikertelenül*, de nem esüggedtek el így mint mi, hanem folytonosan ütötték a vasat, míg végre tervük valósult! Többek között Csikszereda is évek óta küzd a *pénzügyigazgatóság*ért és ime most ettől a kormánytól megkapta.

Vannak városok, a melyek gyárakért küzdöttek és ime azok is szerencsésen jártak, csak mi hallgattunk, vártuk a sült galambot — természetesen sikertelenül. Még nem késő! Itt az idő, itt az alkalom, menjünk és zörgessünk.

Mikszáth Kálmánra nem hallgathatunk, mert utóvégre is a magas kormány nem tudhatja azt, hogy Fogarasnak mi a kívánsága!

Ne gondolja az igen tisztelt városi tanács, hogy multkori vezetőcikkünkkel zörgetésünk véget ért volna. Sőt! — Addig agitálunk, irkálunk, firkálunk, míg csak meg nem mozdul ügybuzgó polgármesterünk egy deputációnak az élén s diadalra nem viszik a *pénzügyigazgatóság*, *katonaság* s valamiféle gyár terveinek a keresztül vitelét. Igaz ugyan, hogy Fogaras város szegény s így holmi deputálásokra, utazásokra nem igen akad utiköltsége, de bizonyára lesznek *lelkes* férfiak, akik megértik a *kor intő szövegét*, s utra kelnek, áldoznak a város fölvirágoztatása érdekében.

Mozogjanak s áldozzanak tehát a

lelkes férfiak s induljon el a kis csapat a diadal zászlója alatt Budapestre egészen a magas kormányig s koronázza siker utjukat!

Ne kunktátoroskodjanak tehát, jobb előbb mint később!

Mi hisszük, reméljük, ha újra el nem puskázzák a *pénzügyigazgatóság* tervét, reméljük, hogy a *pénzügyminiszter* azt nekünk *okvetlen* megfogja adni, mert egy megyei székhely anélkül nem lehet teljes egész!

Ugyszintén befogják látni, hogy katonaságra is szüksége van Fogarasnak s megkapjuk. Sőt talán még valamiféle gyárat is létesítenek majd Fogaras vármegye területén.

Sok a mi kívánságunk ez idő szerint, de a sok közül talán *valamelyik* majd csak sikerülni fog még akkor is, ha nemzetiségi képviselőktől diszitett Fogaras s nem *nemzeti munkapárti* férfiakat küldött föl az országházba, hogy ott azok szegény vármegyénk érdekeit védelmezzék s Fogaras nevét folyton hangoztassák, az óriási koncertben, ahol a városok tülekednek, harcolnak különféle konkokért.

Szegény Fogaras még mindig megjárta, mert eddig *néma* képviselője volt, aki az országházban ritkán fordult meg, most pedig *nemzetiségi*. Pedig ilyen körülmények között azután nem csoda, ha más városok diadalmaskodnak felettünk! De ne hagyjuk, ne engedjük, mert ezt régi tradíciónk is határozottan megköveteli! Előre!

Arkturusz.

doltam — s egy jó darabig visszamentem s újból felvettem a friss nyomot, de az utolsó nyom megint csak a sziklafal tővénél volt; tehát a mackónak okvetlenül itt kellett felmenni a havasi oldalra. Hegymászó botom nem volt nálam, mert aznap nem volt szándékom felmenni a havasokra, így pedig a nyomot nem követhettem, azonban a hátizsákomban voltak a „macskák“ (tiroli hágó vasak), ezeket azonnal felcsatoltam „bergsteigerem“-re, kurtyálokat nyakamba vettem és — Isten segítségével neki indultam.

Két oldalt majdnem függőleges sziklafal emelkedett, ott csakis madár kelhetett át, de más élőlény nem; a medvének — nézetem szerint — feltétlenül a két óriási szikla között kellett felcípelnie zsákmányát. Én négykézláb alig tudtam felkuszni, közbe folyton vért vagy szört kerestem, de csak itt-ott találtam vonszolásnak a nyomait, tehát helyes uton járok. Azonban nem győztem csodálkozni, hogy miképp volt a medvének annyi ereje, hogy itt felvihette vagy huzhatta az üszőt! Már már ismét azt hittem, hogy nyomot vesztettem s tévesen járok, midőn egyszerre sok vért és kevés szört találtam; a szört felvettem és jól szemügyre vettem s csakugyan megállapítottam, hogy fehér marhaször; feltettem magamban, hogy a nyomot követem a meddig csak bírom, — nem üldözési vágyból, mint csupán csak „tapasztalat“ okából. Már vagy két teljes

órát mászhattam felfelé, midőn egy kis nyeregbe érhettem fel, itt előbb jól kifújtam magamat, aztán elővettem jó távcsővetem és az egész környéket, amit csak beláthattam pontosan átvizsgáltam, hogy nem találom-e meg ő kelmét, amint laknázózik. Futó fenők között okvetlenül meg kellett volna látnom ő kelmét, de nem találtam sehol, — tehát előre! Alig haladtam, azaz másztam tovább vagy száz lépésnyire, ott már erős vérzést találtam; úgy látszik itt megállt az áldozatával pihenni, s onnan eredt egy helyen az erős vérzés; azután a nyom már innen oldalt tért el, de oly veszett helyen vezetett el, hogy tovább már nem követhettem, mert épkézlábbal alig térhettem volna többé vissza. Most tehát elhittem amit az oláh atyafiak beszéltek.

Nem volt most már más mód, mint visszaérzedni oda, ahonnan kiindultam. Késő este volt már, midőn vadászklubámhoz értem, de sokáig nem jött álom a szemeimre, bárhogy el is voltam fáradva, folyton a medve erején csodálkoztam. Feltettem magamban, hogy ezután adatokat gyűjtök a medvék „erejéről és étvágyáról“ hisz itt lesz alkalmam elég rája, ugyis nemsokára kezdem a medvéket etetni s akkor majd úgy fogom alkalmazni a dolgot, hogy a döglő helyet egy magas ülés (Hochstand) elé fogom tenni, így aztán éjjelenként alkalmam lesz egyrölmásról meggyőződni.

Szeptemberben kaptam meg a rendeletet, hogy kezdessem meg a medvék etetését. Azonnal két helyre is vitettem ki a lovakat, egyet a Ruzsin nyergére, másikat pedig a Pisku-Vu'uri alá. Előbbeni döglő hely egy kis tisztáson volt, azonban a talaj nagyon be volt gyepesedve, így a nyomozás sehogy se ment, mert nem tudtam megállapítani, hogy a dögre medvék, farkasok, vagy kóbor pásztorebek járnak-e? Én és a legényem a háti zsákunkban friss porhanyós vakondturásokat hordtunk össze a hulla körül, körülbelül egy jó méter szélesen, hogy másnap aztán megtudjam állapítani, hogy tulajdonképpen milyen vendégek járnak is a lóhusra. Másnap kora reggel, ahogy a színhelyre értem, egy közép nagyságú medvének a „nyomat“ találtam ott. Mondhatom meglehetősen étvágya volt, mert hatalmas porciót fogyasztott el belőle. Aznap este nem ülhettem ki a magasülésre, közbe jött egyéb teendőim miatt, másnapra azonban a lóhus elfogyott, így hamarosan másiktól kellett gondoskodnom. Negyednap rászántam az éjjelt, hogy tanuja legyek, mennyit fogyaszthat el a medve. Ugy 9 óra körül volt már az idő, mikor felültem s két órát ülhettem már néma osztonban, de nem láttam s nem is hallottam semmit sem; egyszerre a száraz ágakat ropogni hallok a vágásban, majd a tisztásra bátran kilép egy közép nagyságú fekete medve, s minden gondolkozása nélkül egyenest a dögnek tartott. (Folytatjuk.)

## H I R E K.

## A ref. papválasztás.

A fogarasi ref. egyház első papi széke a nagyérdemű, ősz patriarka: *Páncél Károly*, f. év június havában bekövetkezett halála folytán megüresedett. E tekintélyes pozíciót szeptember hó 4-én, az elmúlt vasárnapon töltötte be az egyház, megválasztván, *Páncél Károly* utódjával, *Balla Károly* fogarasi másodlelkészt, aki mintegy husz év óta működik itt Fogarason és aki érdemeket szerzett arra, hogy e nem megvetendő jövedelmű és tekintélyre is egyik elsőrangú eklézsia élére álljon.

A múlt vasárnapi papválasztás tulajdonképpen csak egy utójátéka volt a már régebben elhatározott és bevégzett tényként ismert dolognak. Amidőn ugyanis *Balla Károlyt* a szintén igen elsőrendű ref. eklézsia: *Vizakna* megválasztotta lelkészévé, a fogarasi ref. hívek arra kérték papjukat, ne fogadja el a kínálkozó jó állást, maradjon itt a második lelkészi állásban továbbra is és ők biztosítják, illetve kötelezően ígérik, hogy a bármikor megüresedő első papi széket neki ajánlják föl. *Balla Károly* erre a kötelező nyilatkozatra engedett a kérésnek és Fogarason maradt. Természetes tehát, hogy most, amikor az első papi pozíció elfoglalásáról, illetve betöltéséről volt szó, ellenjelölt sem akadhatott, mert hiszen köztudomású volt, hogy *Balla Károlyt* egyhangulag fogja a fogarasi ref. egyház, első papi székébe ültetni, ami a múlt vasárnapon meg is történt.

Ha visszanezünk Fogaras városának utolsó két évtizedére, egyetlen jelentős mozzanatot sem találunk ott, amelyben *Balla Károly* részt ne vett volna. Isten különös ajándékaként, az ékesszólást tette bölcsőjébe a tündér, s ezt a kiváló elokvenciát minden alkalommal készségesen hangoztatta a vármegye és város java érdekében. *Balla Károlynak* ellenségei is vannak, mint minden olyan embernek, aki a közélet sikos és forró küzdőterére lép, de ez nem baj. Tudhatjuk mindannyian, hogy aki a köztérre lép, ha sikereket ér el az irigység és kritika támad nyomába, míg ellenben a bukás, sikertelen szereplés a szájalom, guny nyilait röpíti felé. Épen azért mindig azt mondom, hogy akiről beszélnek, tetteit bírálják, esetleges ellenségei kicsinyelni próbálják, az mindig irigylendőbb mint akit agyonhallgatnak, vagy akiről sajnálkozva beszélnek.

Legyünk csak igazságosak és őszinték és gondoljuk meg, hogy egyetlen városi, vagy megyei közgyűlés, népgyűlés, vagy képviselőválasztás nem mult el anélkül, hogy *Balla Károlyt* ne állították volna a porondra, a küzdőterére. Nézzünk csak utána és meggyőződünk róla, hogy a nemzetiségekkel való küzdelmek alkalmával is, ki volt a *magyar-ság szónoka? Balla Károly*. Ki vezette a miniszterek elé a fogarasi küldöttségeket? ki adta elő meggyőző ékesszólással kérelmeinket? *Balla Károly! Husz hosszú év alatt* minden alkalommal bátran előállt, ha a magyarság ügye, java ugykivánta és akár az

ellenzékkel való polemia, szóharcban, akár kéréseink előterjesztésével, akár hazafias ünnepélyeinken való szónoklással, vagy esetleg számos ünnepi banketten elmondott toasztal, de mindig és mindenkor a magyarság javára beszélt és *diszere vált!*

Ha ehhez hozzávesszük, ami ezuttal természetesen a leglényegesebb, hogy mint egyházi szónok is egyik *legelső helyet foglalja el az erdélyi papok között, hogy hívei nagyrésznél szeretetét és bizalmát is bírja*, — aminek legékeesebben szóló bizonyossága az *egyhangú választás*, — akkor összefoglalva az egész dolgot, latba vetve minden érdemet megalkothatjuk ítéletünket, hogy a fogarasi ref. egyház helyesen és igazságosan járt el, méltányolta a szerzett érdemet és így bizonynyal isten áldása lesz rajta.

— **Kinevezés.** Péchy Lajos műszaki tanácsos, kinek állandó székhelye Brassóban van, műszaki főtanácsossá nevezetett ki.

— **Iskolaév megnyitás.** Az áll. főgimnáziumban f. hó 5-én volt az iskolaév ünnepélyes megnyitása. Reggel 8 órakor minden felekezet templomában isteni tisztelet volt, amelyre tanáraik vezetése alatt vonult fel az ifjuság. Templom után az intézet tornatermében az énekkar a Himnusz énekelte, majd *Major Károly* dr. igazgató lelkes szavakban buzdította szorgalomra, jó erkölcsre az ifjuságot és az 1910—11. iskolai évet megnyitotta, mire a Szózat éneklésével a szép kis ünnepély véget ért és az ifjuság az osztályokban szétoszolva, megkezdte a rendes, mindennapi munkát.

— **Halálozás.** Modgyes Pál ág. ev. tanítót és nejét súlyos csapás érte. Kedves, szép kis leánykájuk, a 13 hónapos *Erna*, f. hó 7-én reggel, hosszú szenvedés után elhunyt. A kedves kis gyermek temetése f. hó 8-án nagy részvét mellett ment végbe. Az ég adjon erőt és vigaszt a megtört szívé szülőknök, a kedves, kis angyalnak pedig békés nyugodalmat.

— **Hitoktató változás.** Áll. főgimnáziumunkból a róm. kath. hitoktató *Páter Szolán* a vöröstoronyi plébániára távozott és helyébe *Páter Soltit* nevezte ki a püspök a róm. kath. vallás tanítására.

— **Felülfizetések.** A f. évi augusztus hó 27-én megtartott „Vivó Akadémia“ estélyén felülfizettek a következők: Széll József főispán 50 kor., Riszdorfer László 25 kor., Darányi Kálmán, Fejér Gyula 20—20 kor., Herézényi Imre 8 kor., Dr. Harmath Jenő, dr. Schul Rikard, dr. Urdea György, dr. Reisz Árpád, dr. Kontesveller Károly, Kincses Elemér, Bartalis Ferencz, dr. Deáky Loránd, Zakariás Antal, dr. Senchea János, Novák János, dr. Zankó Géza 5—5 kor., Dombrády Gyula, dr. Hámorszky Oszkár, Hirschhorn Frigyes 3—3 kor., özv. Fleissig Lipótné, dr. Major Károly, Nagy Lázár, Szenes Manó, N. N., N. N. 2—2 kor., N. N. 1 koronát. A tiszta jövedelem vagyis 30 korona a város szepítési alapja javára fordított. Ezen felülfizetéseket köszönettel ezuton nyugtáztatja — a rendezőség.

— A „Fogarasi Magyar Dalegylet“

rendes énekpróbaít már megkezdette, egyelőre a férfikar tartja énekgyakorlatait még pedig hetenkint kétszer: kedd és csütörtök este 8 órakor a róm. kath. el. iskolában. Minél nagyobb számban és pontos megjelenésre a t. tagok ez uton is felkéretnek.

— **A vásár.** A szokásos őszi állatvásár f. hó 7-én kezdődött és 8-án folyt le, nagyon szomorú eredménnyel, amennyiben a ragadós száj és körömfájás annyira uralkodik mindenfelé, hogy csupán lovakat volt szabad felhajtani. A 9 és 10-én lezajlott szabadvásár már sokkal élénkebb, zajos és kínálat és kereslet tekintetében is kielégítő volt.

— **Önk. kóri ifj. elnök.** *Rosenberger* Oszkár főgimn. VIII. oszt. jeles tanulót a főgimnázium önképzőkörének ifjusági elnökévé egyhangulag megválasztották.

— **Az új máv. üzletvezető helyettes utazása.** A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőjének helyettese *Herczegh* főfelügyelő nyudijaztatván *Vékey* Károly főfelügyelő nevezetett ki helyébe. Az új helyettes mostanában járja be a vonalat, hogy megismerje a helyi viszonyokat. Tegnap a Segesvárpredeáli vonalakat utazta be *Vékey* főfelügyelő hajtányon. Kiséretében volt *Báló* László brassói forgalmi főnök az osztálymérnökök, és a fűtőházfűnök. A vonalon az üzletvezető helyettes mindent rendben talált.

— **Megszűnt a hosszufalusi járásbíró-ság.** A m. kir. igazságügyminiszterium a brassói kir. törvényszék kerületébe tartozó hosszufalusi kir. járásbíró-ságot megszüntette és ezen járásbíró-ság területéhez tartozó *Bácafalú*, *Csernátfalu*, *Hosszufalu*, *Purkerec*, *Tat-rang*, *Türkös* és *Zajzon* községeket, a nevezett törvényszék területén belül, a brassói kir. járásbíró-sághoz csatolta át. Ez a miniszteri rendelet 1910. december hó 1-80 napján lép életbe.

— **A brassói állatkiállítás elhalasztása.** A Brassóban tartandó országos tenyészállatkiállítás a rendezőbizottság értesítése szerint a Brassóvármegyében és környékén föllépett száj- és körömfájás következtében az 1911. évre halasztatott. A kiállítás időpontját a lapokban idejekorán kihirdetik.

— **Shakértől kinevezés.** A belügyminiszter a gépjárművek közuti forgalmáról kiadott szabályzat alapján *Róna* Sándor okl. gépészmérnököt, brassói kir. iparfelügyelőt az 1910—1912. év tartamára a gépjárművezetők megvizsgálására szervezett bizottságok kerületi szakértőjévé nevezte ki. Hatásköre kiterjed: Brassó, Háromszék, Csik, Fogaras, Szeben, Nagyöküllő, Kisköküllő, Marostorda és Udvarhelymegyékre.

— **Ellopott koffer.** Egy gyári munkásnak aki *Bethlen*, fogarasm. községbe akart utazni, a n.-szebeni állomáson azon idő alatt amíg jegyet váltott, ellopták kofferét, melyben egy vadonatúj ruha, egy fűzős cipő volt. A koffer reggel kifosztva az állomás háta mögött megtalálták.

— **Vörheny Prázsmáron.** A megyei tisztifőorvos jelentése szerint, a szomszédos Prázsmáron fellépett járványszerűen a vörheny. A faluban számos gyerek beteg Halálozás még nem fordult elő. A főorvos a járvány szét-

Ujdonság!

DUPLA HAJÓS VARROGÉPEK  
még eddig nem létező és sehol nem kapható másutt, csakis nálam a  
Rüsselsheimi OPEL-GYÁR főraktárában:

≡ BODOR BÉLA ≡

varrógép, kerékpár és beszélőgép különlegességi üzletében  
FOGARAS, Honvéd-utca 11. sz. (saját ház). Minden gépvásárló ingyen oktatásban részesül férfi- vagy női-szabászatban.

Ujdonság!

hurcolása ellen megtette a szükséges óvintézkedéseket.

— **Pusztító vihar.** Nagyszébenből jelentik: Pokolfalván, az elmúlt éjjel nagy jégeső vonult végig. A vihar számos pajtát és házat ledöntött. Az ev. templom harangtornya bedőlt. A templóm mennyezete megsérült és beomlással fenyeget.

— **Talált csontvázak.** Vajdahunyadról írják: A huszárvár keleti részén földmozgás alkalmával három egymástól mintegy két méternyire arccal keletfelé néző, a mellen keresztbe tett kezekkel, hátanfekvő csontvázat találtak mintegy 60 centiméternyire a földben. A csontvázak meglehetősen épek. Környékükben a koporsónak vagy más tárgynak nyoma sem volt. Valószínű, hogy a hely temető volt mintegy 250—300 évvel ezelőtt, a mi mellett az is szól, hogy e helyen már előbb is találtak hasonló helyzetű csontvázakat. A leletet a vár muzeumában helyezték el ideiglenesen.

— **Nagy György** — hőmezővásárhelyi ügyvéd. A szegedi ügyvédi kamaránál érdekes bejelentés történt Nagy György dr. az egykori temperamentumos székely követ bejelentette, hogy Hőmezővásárhelyre helyezi át irodáját és ott fog gyakorlatot folytatni.

— **Pénzügyi palota Csíkszeredában.** A pénzügyminiszter a napokban értesítette Csíkvármegye alispánját, hogy a vármegye törvényhatóságának a pénzügyigazgatóság felépítése tárgyában hozott határozatait jóváhagyta. Így most már semmi sem áll útjában az építkezés megkezdésének, mely Csíkvármegye évek óta sürgetett kívánságának tesz eleget. A pénzügyigazgatóság a jelenlegi vármegyeház kiegészítéseképpen fog épülni s a város egyik legszebb középülete lesz. Az építkezések még ez évben megkezdődnek és a jövő év végére már befejezést nyernek.

— **Értesítés.** Az iparos- és kereskedő tanonciskolában a beiratások f. hó 12—15-én történnek. A beiratás alkalmával minden jelentkező inas köteles a 3, illetve 6 kor. felvételi díjat azonnal lefizetni, mert különben nem vétetnek fel. A szeptember 15-ig be nem irt inasok mestereit az iparhatóság szigorúan megbünteti. — Igazgató.

— **A szolgabíró színhaza.** Tövisen e nemzeti színház vidéken eddig nem volt magyar színház. Most Teleky Dezső szolgabíró egy állandó műkedvelő-társulatot szervezett és oly színpadot létesített, mely egyszerű technikájánál fogva könnyen felállítható szét szedhető és tengelyen tovább szállítható. A fuvarozás közmunka kirendelése mellett ingyen történik. Ez a színtársulat legutóbb „Az ördög mátkáját” adta elé a környék magyarságának nagy érdeklődése mellett.

— **Új vasútvonal.** Nagyszében—Szentágota között épülő vasútvonal szeptember hó 15-én megnyílik. A pálya 60 kilométer hosszú, Nagyszébenből kiindulva Mohig a Máv. veresatornyai vonalon — egy harmadik sín lerakása által — megy. Érinteni fogja Nagyszében (Sellenberg régi) Moh, Moh-kavicsbánya, Hermány, Hortobágyfalva elágazás,

Veresmart, Vinpod felé 12 kilométer hosszúságban — Holomány, Márpod, Ujgyháza, Alvinc, Bendorf, Vért (Nagyküüllő megye) és Szentágota községet. Szentágotától pedig a most üzemben lévő Szentágota—Segesvár vonalra csatlakozást nyert. Nagyszében állomáson külön lerakó állomást építenek, de a személy forgalom az államvasutak pályaudvarán lesz lebonyolítva.

— **Kolerás világ.** Országszerte ez a rémhir foglalkoztatja az embereket, s a hatóságok mindenféle óvintézkedéseket tesznek, a közegészségügyi szabályrendeletek szigorú végrehajtásáról gondoskodnak, csak Fogarason nem történik semmi! Nálunk — ahogy mondani szokták — még csak egy falevél sem rezdül, s ázsiai módra nem törődik az ázsiai kolerával, és annak leghatásosabb ellenszerével — a köztisztasággal sem a megye, sem a város vezetősége. Pedig Fogaras szabad királyi rendezett tanácsu város amugy is nem odavaló hulladékban dúlakodó utcái riasztó hírek nélkül is régóta foglalkoztatják a polgárság közfgyelmét, persze: eredménytelenül: Az országos mozgalomra való tekintettel több panaszló polgár nevében felhívjuk a t. rendőrkapitány, illetve városi tanács figyelmét arra a molesztágtól illatos „piszoklére,” mely a Tóthnéféle házból a birkamészárszék előtt az Árpádtérre, s a városi ovoda udvaráról (!) a gyalogjáró mellett az Apafv-utcán végig folyik. Hiszen ha folynék! De mozdulatlanul poshad, sötétlik, mint az alvilági Styz habjai, büzével fertőzve az utca levegőjét. Szigorú intézkedést kérünk és még szigorubb ellenőrző felügyeletet!

— **Iparosok adójának törlése.** A közigazgatási bíróság legutóbb kimondotta, hogy az iparüzleteknél nem az iparigazolvány, hanem az illető iparral való foglalkozás esik III. osztályu kereseti adó alá. Az adót tehát az üzlet beszüntetésének és nem az iparigazolvány visszadásának napjától kell törölni. Ez a rendelkezés azért fontos, mert iparát beszüntető kisiparosra eleddig mindaddig kirótták az adót, míg igazolványát a hatóságnál vissza nem máttatta. Így pl. hosszas betegségben kimult falusi iparoson sokszor egy évvel is több adót megvették, mint a meddig üzte iparát.

— **Nagy vasúti szerencsétlenség Romániában.** Bukarestből jelentik, hogy Campina állomás közelében két petroleumszállító vonat összeütközött. Egy ember meghalt 12 megsebesült. Az összeütközést hibás váltóállítás okozta.

Tudományos megfigyelések a moszkvai császári orvosi egyetemen megállapították: „Valamennyi hashajtó ásványviz között a **Ferencz József-keserűviz** glaubersóban és keserűsóban a leggazdagabbnak bizonyult. Ennél a sajátágánál fogva, melyet még fokoz az, hogy szódabikarbóna-tartalommal is bír, minden más hasonló ásványviz fölé helyezendő. A természetes Ferencz József-

keserűviz még kis adagok használata mellett is, gyorsan és biztosan ható hashajtó.” A valódi Ferencz József-keserűviz csakis teljesen természetes állapotban, minden hozzátétel nélkül kerül forgalomba és ásványvizüzletekben, gyógytárakban és drogeriákban kapható.

< **A tisztelt hölgyeknek a legkedveltebb arcszépítő, mely joggal mondható páratlannak, kétségtelenül a híres Földes-féle Margit-crème, mely valóban meghódította a világ hölgyközönségét. Sőt urak is használják, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztátalanságát, szepplőt, pattanást, miteszert stb. gyorsan és biztosan eltávolít, az arcot üdév, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére, finomítására is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 kor. minden gyógyszerárban. Postán küldi: Gutori Földes Kelemen gyógyszerész, Aradon.**

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó-jogi szeminárium Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgálatukat szeptember hóban avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit már most kikölcsönzi az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégezett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészíti. Tanrendszert és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

## Hirdetések.

**2** külön bejáratu bntorozott szoba 30 koronáért, vagy egyenként 20 koronáért KIA DÓ özv. Benedek Gyulánénál Bornemissza-utca.

**K**iadó október hó 1-től a Honvéd-utca 21. sz. alatt 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás. — Bővebbet ugyanott.

**J**ELENTÉS! Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy **cimfestészeti** műhelyemet, Hid-utcából Vártér 28. sz. alá helyeztem át: Legjutányosabb árak mellett készítek mindennemű cimfestészeti munkákat, csinos, izléses kivitelű modern cim- és cégtáblákat, nemesi cimereket, színházi díszlet festészetet, tükör- és képkeret, valamint diszmű aranyozásokat, üveg cim tábla festészetet, fal és asztalfutókat, emléklapokat és mindenféle reklámokat. B. pártfogást kér RIGLY JÁNOS cimfestő.



**FIGYELEM!**

**„AIDA” VERGE és „BLUE STAR” CONTINENTAL**

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.  
:-: ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :-:



**Huréz-utca 4. sz. alatti ház szabad kézből eladó. Tudakozódní ugyanott.**

**Betlen-utcai 51. számú ház előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Szükséges tökebefektetés 3200 kor. Tudakozódní ugyanott lehet.**

**Zongora hangoló és javító.** A bécsi cs. és kir. udvari operaszínház volt alkalmazottja. Szakszerű szolid munka. Zongora hangolás tisztítással 6 kor. Javítások meggyezés szerint jutányosan. **ÉBER BERNÁT**, Kalapos utca 35. (hid-utca sarok).

Sz.: 2802—1910. tkvi.

#### ÁRVERÉSI HIRDETÉNY KIVONAT.

A sárkányi kir. járásbiróság, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Schnel Ferenc** kereskedő sárkányi lakos végrehaj-tatónak **Kocsis Tamás** és neje **Popa Regina** vádi lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a kérelem következté-ben a végrehajtási árverés 43 K 20 f költs és j. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék a sárkányi kir. járásbiróság ter-ületén lévő Vád község határában fekvő a **Kocsis Tamás** és neje **Popa Regina** nevén álló a vádi 116. számú tjkvben foglalt

hatsz.	ingatlanra	kor.
774		27
1677	"	17
2190	"	45
2250, 2251	"	40
2729	"	24
2863	"	75
4285	"	19
5737	"	61
6194/1	"	42
6623	"	22
7102	"	45
8260	"	48
a vádi 589. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt		
277/2, 278/2	hatsz. ingatlanra	338 kor.
1573	"	15
3011	"	28
3500/2	"	9
4513	"	12
4634	"	8
6840	"	35
7146	"	10
7750/2	"	9
8959	"	15
814/b/58	"	45
9794/1020	"	12
8445/2/b	"	17 kor.

és a vádi 1434. sz. telekjkönyvben foglalt 1150/1, 1151/1 hatsz. ingatlanra 34 korona, a vádi 1960. sz. tjkvben foglalt **Olteán István** és neje **Olteán Regina** nevén álló 6194—2 hatsz. ingatlanra 21 koronában ezennel meg-állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi november hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Vád község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak, mégis azonban az 1908. XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a kiki-áltási árnak a 26. §-ában meghatározott há-nyadán alul ei nem fog adatni és hogy a vevő a bánatpénzt a 25. §. értelmében ki-egészíteni köteles.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20 százalékát kész-pénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igaz-ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezé-hez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sárkány, 1910. augusztus hó 25-én.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

**Gáspár Bogdán, s. k.,**  
kir. járásbíró.

A kiadvány hitelül: **Horozeg János,**  
kir. tkvezető.

341. szám.

#### Lóárverési hirdetemény.

A fogarasi m. kir. állami méneshől az alább felsorolt loányag, *foljó évi szeptember hó 29-én* árverés útján Fogarason (vasuti állomás) a vásártéri fapiacra eladásra kerül és pedig:

- 17 drb. anyakanea (4 és 5 éves is van köztük),
- 9 „ négy éves kanea,
- 4 „ fiatal herélt (kettő 4, egy 5 és egy 7 éves) és
- 9 „ használati ló.

Az árverés kezdete reggel 10 órakor lesz.

Az árverési feltételek a helyszíneü fog-nak a közönség tudomására hozatni.

Külön felhivatik a tonyésztkö figyelme arra a körülményre, hogy a fenti anyakaneák egy része a ménes törzsménjei által be van-nak fedeztetve.

Alsószombatfalva, 1910. szept. hó.

Méneparancsnokság.

#### Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-crémet

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes-féle Margit-Créme a főrangú hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításá-ban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crémet utá-nozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegy-gyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindenemü felelősséget.

A Földes-féle Margit-Créme ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindenemü tisztátalanságát, szep-lőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncok-at stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nem-csak az arcra, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógytárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:

**FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész ARAD.

Kapható Fogarason: **Hermann P. János,**  
**Dr. Kontesveller K., Steinburg A. Pildner**  
gyógyszertárakban.

**LOHEREFEJTŐ GÉPEK**  
EGYENES ÉS KÉTTES TÍZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650-1250  
DÖNZELÉSEIG GÖZGÉP MOTOR 5 JÁRGÁNYOS HAJTÁSRA  
SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT  
LOHERECSEPLŐ-FEJTŐ ÉS TÍZTÍTÓ GÉP  
ÁLLCSO-ÁRAK  
KÖRVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELLEN  
ÁRJELENYEK FELMÉRÉSRA  
DIJMENTESEN KÜLD  
**SZÜCS ÖDÖN**  
BUDAPEST  
II. HÁGYMEZŐ UTCA 615



Ügyönkök kerestétnék.

**EREDETI**

**CHRISTOPH**

benzin szivógáz-motorok, lokomobílok és  
**NYERSOLAJ-MOTOROK**  
ma az első helyen állanak.  
A „CHRISTOPH“ név garancia.  
75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.  
Kérjen árjegyzéket!

**DÉNES B.** motorspecialista  
BUDAPEST, V., Lápót-körut 15.

**TORLEY**  
TALISMAN  
CASINO RESERVE

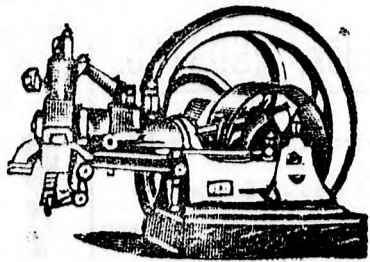


**CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD**  
Budapest, Váci-körut 63,  
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobílok és cséplőgépek, benzinnmotoros cséplőkész-  
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löhera-  
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,  
marokrakó- és kéveköttő-aratógépek, szónagyűjtők,  
széna- és szalmaszajtók, boronák, sorvetőgépek,  
Planet Jr. kapálók, kukorica-merzsolók, szecska-  
vágók, rópavágók, darátók, őrlőmalmok, egye-  
temes aczélekek, 2- és 3-vasu ekék és  
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

**Drezdai Motorgyár részvénytárs.**

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.



Szállít szakkörökben elismert  
: legjobb gyártmányu :  
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-

**MOTOROKAT és  
LOCOMOBILOKAT**

valamint SZIVÓGÁZMOTOROKAT

Meglepő ujdonság!

Egyetemes generátorunkkal

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fill. kerül.

Vezérképviselet:

**Gellért Ignác és Tsa**

Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. : Kedvező fizetési feltételek.



Arpád tér 5. szám alatti

**ház anyaga**

azonnal eladó.

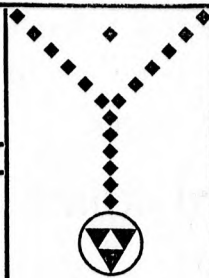
Bővebbet: Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

# IZSÁK BENŐ

KÉSZ FÉRFI-, FIU-  
ÉS GYERMEKRUHA  
□□ RAKTÁR. □□

FÉRFI SZABÓ  
FOGARAS.

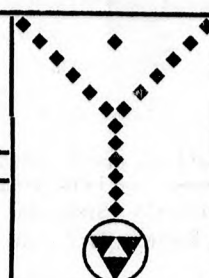
KÉSZ FÉRFI-, FIU-  
ÉS GYERMEKRUHA  
□□ RAKTÁR. □□



AJÁNLIJA DUSAN FELSZERELT  
BEL- ÉS KÜLFÖLDI

DIVAT SZÖVETEIT.

KÉSZ FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK-  
RUHA RAKTÁRÁT NAGY VÁLASZ-  
TÉKBAN. Mérték utáni rendelése-  
ket pontosan és gyorsan készítenek.



**OLCSÓ ÁRAK! MODERN SZABÁS!**



## ŐSZI és TÉLI IDÉNY!

A t. olvasó becses figyelmébe ajánlom, hogy szükségletét

**FÉRFI-, FIU- és GYERMEK RUHÁBAN**

s ugyszintén

női- és leány felöltőkben, costumök,

aljak, bluzok, pongyolák, juponok, stb.-ban

csakis kizárólag

**ASCHER J. cégnél** Brassóban, Lensor 26. sz.  
::: szerezze be. :::

Postai megbízások utánvétel mellett leggyorsabban eszközöltetnek, mely alkalommal csak a mellbőség, szín és hozzávetőleges árak megjelölendők. Nem megfelelő áruért a pénz készségesen visszatérítettik.

Felkérem a t. közönséget, hogy Brassóban leendő tartózkodása alkalmával üzletemet — minden vételkötelezettség nélkül — megtekinteni sziveskedjék.

Kiváló  
tisztelettel

**ASCHER J.** BRASSÓ, Lensor 26.

Az Olla több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.



Szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Két évi jóállás. Ára tucatonként 4,6,8 K.

Kapható az ország minden gyógyszerárán és jobb drogeriákban.

FOGARASON: Steinburgi P. Frigyes, Hermann J., és Dr. Kontesveller Károly urak gyógyszerárán.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis »OLLA«-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű utánezatot, mint ép oly jót feldicsérni.

Az elárutóhelyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien, I/184. Praterstrasse 57. Eredeti mintagyűjtemények 12 darab Kor. 5 —

MINDENNYI KÁRÍTÓ!



**JOLJAR**  
HA VALÓDI  
PALMA KAUCSUK  
SAROK  
VAN CIPŐJÉN  
DE  
**ROSSZUL JAR**  
HANEM ÜGYELA  
VÉDJEGYRE  
! TESSÉK!  
! KIPROBÁLNI!

! Kérjük címet jól megfigyelni !

## Amerikába

való indulás Havreből minden szombaton,  
Bécsből minden kedden.

Jegyek kaphatók a

**'Französische Linie'**  
útján.

Amerikai vasuti jegyek minden állomásra eredeti áron.

Közelebbi felvilágosítással szolgál díjmentesen és franco a:

**'Französische Linie'**  
WIEN, IV., Wiedener Gürtel Nro. 12.  
(Gegenüber der Süd- und Staatsbahn).

! Kérjük címet jól megfigyelni !

# Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők, MEDGYES.

Legjobb beszerzési forrás valódi erdélyi természetadta tiszta  
**!! HEGYI BOROKBAN. !!**

**Hordókban és palackokban!**

**:: KITÜNŐ SAJÁT TERMESÜ ÉS VÖROS BOROK. ::**

## Hirdetések

jutányos áron felvételnek  
e lap kiadóhivatalában.

Egy különbejáratu

butorozott szoba  
azonnal kiadó.

Bővebbet:

**SCHUL BÉNINÉL**

Görög-utca 30. sz.

Figyelem!

Figyelem!

**Özv. Engel Vilmosné**

gőzerőre berendezett festő- és vegyi tisztító intézete, FOGARASON.

Elvállalja:

téli kabátok, felöltők, női- és férfiruhák, egyenruhák és keztyűk vegyi tisztítását és festését. A ruhaneműek felbontatlanul, béléssel együtt festetnek és tisztítottatnak. A vasalás a tisztításhoz és festéshez hozzátartozik.

Pontos és gyors kiszolgálásról mindenkit biztosítva, támogatást kér:

**Özv. Engel Vilmosné.**

Fióközetek: Nagyszében, Brassó és Kőhalom.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűriük,  
nászajándék-  
tárgyak!

## Részletfizetésre

A legelőnyösebb  
bevásárlási  
forrás!

**OMEGA** órák, arany, ezüst és acélban.

**SCHAFFHAUSENI** órák,

arany- és ezüstben. — BIZONYITVÁNYOKKAL ELLÁTVA!

Nagy választék:

Arany-, ezüst- és China-ezüst tárgyakban. Útó- és ébresztő órák. Grammotonok és lemezek a legujabb fölvételekkel.

## ROSENBAUM JÓZSEF,

ékszerész és műorás üzletében szerezhető be.

FOGARAS — Ferencz József-tér 17. szám.